

Bezoekadres: De Rotterdam
Wilhelminakade 179, Rotterdam
Postadres: Postbus 70012
3000 KP Rotterdam
Internet: www.rotterdam.nl

Van: D. de Wit
Telefoon: 14 010
E-mail: bbo@rotterdam.nl

Uw kenmerk: 22bb006674, 22bb006675,
22bb006676
Ons kenmerk: M2210-3462 - 22bo007555

Onderwerp: Afdoening toezeggingen actualiteit
'Zo de wind waait, waait uw jasje'
Update actualiteiten windprojecten

Datum: 16 december 2022

Aan de commissie Mobiliteit, Haven,
Economie en Klimaat

Beste commissieleden,

Graag informeer ik u over de stand van zaken rondom de Rotterdamse windenergieprojecten. Ik ben voornemens dit periodiek te doen, zodat u als raad goed geïnformeerd blijft in dit dossier.

Daarnaast ga ik in deze brief in op de toezeggingen uit de actualiteitenraad van 13 oktober 2022 naar aanleiding van de actualiteit "Zo de wind waait, waait uw jasje", aangevraagd door raadslid R.G.C. Segers-Hoogendoorn (CDA).

Afspraken stadsregioconvenant

- *De wethouder stuurt een brief over welke afspraken zijn gemaakt over hoeveelheid MW, aantal windmolens, hoe hard de afspraken zijn en hoe die zich verhouden tot het afsprakenkader (22bb006676).*

Er is veel te zeggen betreft de geschiedenis en huidige afspraken uit het convenant realisatie windenergie stadsregio Rotterdam. Het convenant loopt sinds 2012 en regelmatig vindt een bestuurlijke wissel van de wacht plaats vanwege verkiezingen of andere ontwikkelingen. Tegelijkertijd is de opgave er een van de lange adem.

Achtergrond

Het convenant Realisatie windenergie stadsregio Rotterdam is gestart in 2012. Het grondgebied betreft de (voormalige) stadsregio Rotterdam, exclusief het havengebied van Rotterdam.

Bij de start van het convenant is vastgelegd dat de regiogemeenten een gezamenlijk commitment aangaan om de ambitie te realiseren en dat alle regiogemeenten tekenen, ook de gemeenten zonder windenergielocaties. Het convenant liep af in 2020 en is toen unaniem verlengd tot 2025.

De doelstelling van het convenant in de stadsregio Rotterdam is de regionale ambitie om 150 MW aan windenergie te realiseren. De provinciale zoektocht naar geschikte windlocaties is een zorgvuldig proces geweest, met de nodige milieuonderzoeken. Voor de onderliggende stukken is in 2017 inspraak georganiseerd.

Rotterdam heeft destijds middels zienswijzen op de stukken en locaties gereageerd, en deze zienswijzen zijn gehonoreerd. De 5 locaties met een beoogd opgesteld vermogen van 50 MW die opgenomen zijn in het convenant, konden destijds dan ook rekenen op steun vanuit Rotterdam.

Deze vijf locaties zijn nu definitieve locaties voor windenergie omdat ze ruimtelijk zijn vastgelegd in het provinciale omgevingsbeleid via de Verordening Ruimte en Mobiliteit (VRM).

Op basis van het convenant heeft de gemeente Rotterdam een inspanningsverplichting om de genoemde 50 MW te realiseren op die 5 locaties, te weten: Beneluxplein, Rozenburg, Charloisse Poort, Uitbreiding Nieuwe Waterweg (nu: Hoeksebaan) en de Nieuwe Waterweg (reeds operationeel). Er is vooraf, op basis van de plan-MER van de provincie, een inschatting gemaakt van het aantal MW dat op een locatie gerealiseerd zou moeten kunnen worden.

Naam Windpark	Voorziene aantal turbines	Minimale MW naar verwachting	Status
Hoeksebaan (voorheen Uitbreiding Nieuwe Waterweg)	2	12	Vergunningsaanvraag van Eneco wordt verwacht begin 2023
Charloisse Poort	1	3,2	Studie
Uitbreiding Landtong Rozenburg	1	6,4	Vergunningsaanvraag ingediend door Pondera
Beneluxplein	2	9,6	Studie
Nieuwe Waterweg	6	24,2	Gerealiseerd in 2019

Bovenstaande afbeelding laat de huidige stand van zaken zien op basis van de beschikbare informatie. Het definitieve aantal turbines en bijbehorende MW's telt in bovenstaande tabel op tot 55,4, met daarbij de notie dat dit niet op voorhand definitief vastgesteld worden. Het uiteindelijk aantal MW's hangt onder andere af van het aantal turbines en het (beschikbare) turbinetype. Enerzijds zullen verschillende onderzoeken, waaronder op het gebied van milieu, ruimtelijke impact en externe veiligheid het opgesteld windvermogen bepalen, anderzijds het aanbestedingsresultaat van de marktpartij bij de aanschaf van de turbines.

RES 1.0

De vijf locaties uit het convenant zijn eveneens een belangrijk onderdeel van de RES 1.0 Rotterdam-Den Haag. De 150MW van het convenant en bijbehorende locaties zijn onderdeel van het regionale 'elektriciteitsbod': de hoeveelheid op te wekken duurzame energie in onze regio in 2030. Om aan de afspraken van de RES 1.0 te kunnen voldoen, is het dus van belang dat de locaties uit het Stadsregio convenant worden gerealiseerd.

Op basis van bovenstaande stel ik voor toezegging 22bb006676 als afgedaan te beschouwen.

Stand van zaken per VRM locatie

1. Hoeksebaan

Eneco/FMT wil begin volgend jaar een omgevingsvergunning aanvragen voor twee windturbines. De ene turbine staat op het terrein van Renewi en de andere op het terrein van Hoogheemraadschap van Delfland. Eneco/FMT is momenteel bezig om de benodigde onderzoeken te doen en betreft de omgeving hierbij. Hier ligt een uitgebreid participatieplan aan ten grondslag.

Participatie

De procesparticipatie en bespreking met klankbordgroep over de financiële participatie lopen sinds oktober 2022. Ook de dorpsraad is betrokken in deze fase, en op 30 november 2022 heeft er een bewonersavond plaatsgevonden. Deze werd redelijk goed bezocht. Eneco is de trekker van deze participatiemomenten, de gemeente is nauw betrokken. De gemeente is aanwezig bij de participatiemomenten, en kent vooraf de opzet en het programma van Eneco. Daarbij worden de afspraken die er uit de participatiemomenten volgen gemonitord evenals de afspraken uit het participatieplan houdt.

Voordat de vergunning aangevraagd wordt zal Eneco nog een inloopavond organiseren. Wanneer de stukken ter inzage liggen ten behoeve van inspraak en zienswijzen zal de gemeente een bewonersavond organiseren.

Ruimtelijke inpassing, milieueffecten en businesscase

Met het mogelijk maken van deze twee turbines, wordt afgeweken van het gemeentelijke ruimtelijke beleidskader. Ten aanzien van de ruimtelijke inpassing van windmolens zijn de uitgangspunten namelijk dat "een lijnopstelling van meerdere windturbines, op regelmatige afstand van elkaar, ondersteunend aan de grote landschappelijke structuren, de voorkeur heeft. Gestreefd wordt om solitaire (= 1 of 2) windmolens te voorkomen."

Na een lange periode van twee jaar van onderzoek naar afwijking of aanpassing van de VRM- locatie, landschappelijke inpassing en gesprekken met de drie grondeigenaren, Renewi, Hoogheemraadschap van Delfland en stichting de Loswal, heeft Eneco/FMT de keuze gemaakt voor de variant met twee in plaats van drie turbines. Dit heeft onder andere te maken met het grondeigenaarschap, en het feit dat drie lagere turbines méér milieubelemmeringen met zich meebrengen dan de twee hogere.

Uit de quickscan is gebleken dat de twee windturbines geen milieubelemmeringen geven. De milieueffecten worden, evenals de ruimtelijke inpassing, in de komende maanden richting de vergunningsaanvraag nog nader onderzocht door de ontwikkelaar. In de vergunningsaanvraag zal Eneco beide aspecten uitgebreid moeten onderbouwen.

Eneco geeft aan met deze opzet een haalbare businesscase te kunnen realiseren. Het opgesteld vermogen zal in totaal tussen de 12 en 18 MW liggen. Dat is hoger dan in eerste instantie verwacht was op deze locatie.

2. Charloisse Poort

Van de vier resterende VRM-locaties is Charloisse Poort het meest onzeker. De afgelopen jaren zijn een reeks van acties ondernomen voor de realisatie van windmolens op deze locatie. Dit is niet makkelijk gebleken als gevolg van een combinatie van (veelal technische-en inpassings-) risico's en uitdagingen omtrent de commerciële haalbaarheid. Uit de studiefase blijkt dat er geen rendabele businesscase is voor een reguliere turbine.

Momenteel wordt een andere optie onderzocht omdat een geïnteresseerde marktpartij zich heeft gemeld. Dit betreft de realisatie van een waterstofmolen waarbij windenergie rechtstreeks wordt omgezet in groene waterstof en zo kan worden ingezet voor duurzaam transport en de verduurzaming van het nabijgelegen bedrijventerrein.

De gemeente Rotterdam onderzoekt op dit moment wat de mogelijkheden en risico's zijn van dit project voordat een volgende fase in het studietraject gestart kan worden. Als de volgende onderzoeksfase kan worden ingezet zal ook de omgevingsparticipatie worden opgestart.

3. Uitbreiding Landtong Rozenburg

Op 28 oktober 2022 heeft Pondera de aanvraag voor een omgevingsvergunning ingediend. Dat betekent dat de gemeente nu in haar publiekrechtelijke toetsende rol komt. De vergunningaanvraag zal getoetst worden op verschillende aspecten zoals veiligheid, milieueffecten en geluid.

Pondera zal ook bij de Omgevingsdienst Haaglanden en bij Rijkswaterstaat een vergunning aanvragen. De Omgevingsdienst Haaglanden toetst als bevoegd gezag de invloed van het plan op aanwezige flora en fauna. Rijkswaterstaat toetst de mogelijke risico's van de windturbine langs de Nieuwe Waterweg/Het Scheur gelegen waterkering.

Voor het project is (zoals gebruikelijk) een verklaring van geen bedenkingen vereist van de raad. Om de doorlooptijd te verkorten heeft de raad categorieën aangewezen waarvoor geen verklaring van geen bedenkingen is vereist. Dit plan valt onder categorie 2, een project in het kader van duurzame energie.

Conform het raadsbesluit dienen de plannen die onder de categorieën vallen ter informatie op de doorlopende lijst van de raad te worden geplaatst. De ontwikkelaar heeft verzocht om de benodigde vergunningen gecoördineerd (gelijktijdig) te verlenen. Volgens de Coördinatieverordening Rotterdam 2017 is dit mogelijk voor dit project. Ook hier staat in de verordening dat plannen die onder de verordening vallen en gecoördineerd worden ter informatie op de doorlopende lijst van de raad moeten worden geplaatst.

In beide gevallen geldt dat het voorstel voor een verklaring van geen bedenkingen en om te coördineren expliciet aan de raad wordt voorgelegd indien 1/5 van de raadsleden dit binnen 14 dagen aangeeft.

Eind januari/begin februari 2023 komt u dit project dan ook tegen op de doorlopende lijst van de raad. U zult lezen dat het college voornemens is om de omgevingsvergunningprocedure te coördineren met de benodigde watervergunning en ontheffing Wet natuurbescherming. We zullen ook op de doorlopende lijst plaatsen dat dit plan onder de categorieën valt die door de raad zijn aangewezen voor een verklaring van geen bedenkingen.

Participatie

Er zijn dit jaar meerdere participatiemomenten geweest, in januari en in mei. Daarnaast heb ik op 29 november 2022 tijdens een brede bewonersbijeenkomst in Rozenburg ook bij deze ontwikkeling op de landtong Rozenburg stilgestaan. Ik realiseer mij goed dat er veel zorgen zijn bij de Rozenburgers, breder dan het thema windenergie. Ik heb begrip voor de vragen en zorgen, en deze waar mogelijk beantwoord.

Wanneer de ontwerpbesluiten gereed zijn worden deze ter inzage gelegd in Rozenburg. De gemeente zal dan een bewonersavond organiseren om de onderdelen uit deze besluiten toe te lichten, en inwoners te ondersteunen bij het formuleren van hun zienswijzen. Ik verwacht dat dit in maart 2023 plaats zal vinden. Het definitieve besluit volgt dan in april 2023.

Kaart 16

Onlangs heeft uw commissie een brief ontvangen van stichting Leve de Landtong aangaande kaart 16 behorende bij het Provinciale Omgevingsbeleid. Ik heb u op 25 november 2022 een afschrift van mijn reactie aan de stichting gestuurd. Graag informeer ik u bij deze over het feit dat Gedeputeerde Staten inmiddels aan Provinciale Staten laten weten de woonkern Rozenburg geheel van kaart 16 te schrappen bij de eerstvolgende wijziging. Dit staat gepland voor 20 december 2022.

4. Beneluxplein

In de actualiteitenraad van 13 oktober 2022 naar aanleiding van de actualiteit "Zo de wind waait, waait uw jasje", aangevraagd door raadslid R.G.C. Segers-Hoogendoorn (CDA), heb ik twee toezeggingen gedaan die betrekking hebben op de locatie Beneluxplein. Hieronder ga ik in op de toezeggingen en geef ik u gelijktijdig een update van de ontwikkelingen in het project.

- *De wethouder zegt toe dat in de second opinion op de windmolens Beneluxplein zowel de businesscase voor 2 hoge als 3 lagere windmolens wordt meegenomen; ook de plan-MER wordt voor 2 én 3 molens opgesteld (22bb006674).*
- *De wethouder stuurt de opdracht voor de second opinion aan de raad en geeft aan wanneer resultaten hiervan worden verwacht (22bb006675).*

Second opinion, Plan-MER en financiële doorrekening scenario's

Het project Beneluxplein beoogde in eerste instantie de realisatie van 3 lagere windturbines. Uit de hierover door Pondera uitgevoerde haalbaarheidsstudie (hierna: de haalbaarheidsstudie) bleek eind 2021 dat dit scenario niet tot een haalbare businesscase zou leiden. Een scenario waarin 2 hogere turbines worden ontwikkeld zou volgens de haalbaarheidsstudie wél tot een rendabele ontwikkeling leiden.

In de vorige bestuursperiode is aan uw raad een second opinion toegezegd op deze haalbaarheidsstudie. De opdrachtformulering daartoe is reeds door mijn voorganger wethouder Bonte met u gedeeld:

De gemeente Rotterdam vraagt het adviesbureau om een second opinion uit te voeren op de laatste financiële haalbaarheidsstudie van Pondera Consult, waaruit blijkt dat het starten van een tender voor drie lagere turbines naar alle waarschijnlijkheid niet tot inschrijvingen zal leiden. De gemeente vraagt om een eigen onderzoek uit te voeren en de eventuele verschillen met de uitkomsten van de haalbaarheidsstudie van Pondera Consult te duiden. Daarnaast wil de gemeente de resultaten van de second opinion kunnen presenteren aan alle belanghebbenden in een publieksvriendelijke versie.

Deze second opinion wordt op korte termijn uitgevoerd. Het resultaat van de second opinion op de haalbaarheidsstudie zal ik met u delen. Zoals u hierboven kunt lezen, betreft de toezegging van mijn voorganger enkel een financieel-technische exercitie.

Dat is voor mij onvoldoende in de context van dit project. De wijziging van 3 lage turbines naar 2 hogere heeft voor veel onrust in de omgeving gezorgd. Dit bleek ook in het gesprek dat ik recent heb gevoerd met de wijkraden Pernis, Hoogvliet en de klankbordgroep Albrandswaard. Ik constateer, zoals u ook aangaf in uw bijdragen op 13 oktober, dat er draagvlak is voor een scenario met 3 lagere turbines en dat het draagvlak afneemt naarmate turbines hoger worden.

Ik heb u daarom aangegeven de toezegging voor een second opinion breder te bezien. Er wordt in 2023 een plan-MER uitgevoerd om te bekijken wat de mogelijke opstellingen zijn voor windenergie op deze locatie. Ik laat dit onderzoeken voor zowel de 3 lage, als de 2 hoge turbines, maar ook voor eventueel andere scenario's. Zo wordt inzichtelijk wat de milieueffecten en de omgevingsimpact van verschillende scenario's is. Dit maakt het mogelijk om deze scenario's qua omgevingsimpact met elkaar te kunnen vergelijken.

Vervolgens laat ik de scenario's uit de plan-MER financieel doorrekenen. Dit gebeurt dan dus op basis van een actueel plan-MER onderzoek en in de huidige energiemarkt. De energiemarkt is immers behoorlijk gewijzigd ten opzichte van een jaar geleden.

Afstemming wijkraden en klankbordgroep

De opdracht voor de plan-MER wordt op korte termijn afgestemd met de wijkraden en de klankbordgroep. Onderdeel van het MER-traject is ook betrokkenheid van de omgeving bij de Notitie Reikwijdte en Detailniveau, zodat de specifieke wensen en zorgen meegenomen kunnen worden in de onderzoeken.

Planning

Ik verwacht de resultaten van de plan-MER in het najaar van 2023. Zodra deze beschikbaar zijn zal ik ze met u delen, inclusief de financiële doorrekening van de scenario's uit de plan-MER. Ik verwacht dan eind 2023 tot besluitvorming te kunnen komen over het vervolgtraject van dit project.

Met bovenstaande stel ik u voor de toezegging 22bb006674 als afgedaan te beschouwen.

Toezegging 22bb006675 zal ik voorstellen om af te doen wanneer ik u in het najaar de stukken doe toekomen.

Met vriendelijke groet,

Drs. C.M. Zeegers MA
Wethouder Klimaat, Bouwen, Wonen